СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 168. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 20 липня, 1934. VOL. XLII. No. 168. Jersey City, N. J., Friday, July 20, 1934. THREE CENTS.

ЗАГАЛЬНИЙ СТРАЙК У САН ФРАНСІСКО НА ЗАКІНЧЕННЮ

ПЕРЕВЕДЕНО АРЕШТИ КОМУНІСТИЧНИХ ВОРОХОБНИКІВ.

Чужинці-ворохобники будуть вислані геть за межі держави.

САН ФРАНСІСКО. — Страйковий комітет, що керує генеральним страйком, видав зарядження не перешкаджати привозови до міста харчів, ґазоліни, оливи для авт й інших предметів першої необхідности. В цьому бачать початок ліквідації загального страйку, яким тепер керують старі лідери робітництва. Тимчасом аґенти уряду і представники портових робітників роблять заходи, щоб осягнути порозуміння між страйкарями та підприємцями. Сподіваються, що за два, три дні ґенеральний страйк буде закінчений.

В руки поліції та аґентів уряду дісталися відомости, що большевики ще рік тому почали підготовку до загального страйку, а також до улаштування страйку портових робітників. В інструкціях з головної комуністичної кватири в Ню Йорку, які були розіслані аґітаторам та комуністичним орґанізаторам сказано, щоб вони викликали на місці непорозуміння між робітництвом і підприємцями, памятаючи, що при тім треба робити заворушення й старатися, щоб конфлікт між ними загострювався якнайбільше.

Після розгрому комуністичних центрів тепер арештовано понад 300 аґітаторів та непокликаних орґанізаторів страйку. Діяльність їх вияснює поліція, а іміґраційна влада старається вияснити леґальність перебування їх у Злучених Державах, а також можливости вислання їх за межі держави. Судді й прокуратура заявляють, що вони вжиють усіх заходів, щоб Сан Франсіско й стейт Каліфорнію звільнити від небажаного елементу.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В СІЕТЛ.

СІЕТЛ.—Поліція мала кріваву сутичку зі страйкуючими портовими робітниками та з їх симпатиками. Більше як два-тисячний натовп страйкарів старався дістатись до пристані ч. 41, де неюнійні вантажники навантажували й розвантажували пароплави. Поліція перегородила дорогу страйкарям. Між ними й поліцією вивязалась боротьба, в якій вісім страйкарів і один поліцай були ранені й покалічені. Поліція пустила в хід свої палки та ґазові бомби й особливі оприскувачі слізними ґазами.

ВАЖНЕ РІШЕННЯ ПРО ПРАВА ЮНІЙ.

ГАРТФОРД (Конн.). — Один робітник заскаржив у суді Інтернаціональну Юнію будови елеваторів за те, що юнія виключила його з членства за ворохобню, яку він був зробив на зборах юнії в Ню Гейвені. Від того часу цей робітник не міг дістати собі праці по свому фаху, а коли його де брали на працю, то юнія негайно повідомляла фабрику, що цей робітник не є членом юнії. Звичайно його звільняли з праці, бо всі підприємства виробу елеваторів мають контракти з юнією.

Розглянувши скаргу робітника, суддя вирішив, що юнія має право оберігати свої праці, застережені їй контрактами з підприємцями. Тому юнія, не має платити ніякого відшкодування тим, що не можуть дістати праці яко не її члени.

ЧЕРЕЗ КОДЕКС ЗАМКНУЛИ ФАБРИКУ.

ІРІ (Па.). — Місцеву фабрику виробу краваток замкнули підприємці, бо кажуть, що вони не можуть платити робітникам так як того вимагає кодекс цієї індустрії. Дотепер у фабриці працювали 50 дівчат, яким фабрика платила по 19 центів за вироблення тузина краваток.

Кодекс вимагає найменшої платні за цю роботу 36 центів. Власник фабрики каже, що поїде до Вашинґтону просити, щоб кодекс був доповнений у тому сенсі, що фабрики можуть платити менше від 36 центів за працю.

БОРОТЬБА ЗА ҐУБЕРНАТОРСТВО.

БІСМАРК (Н. Д.). — Стейт Корт Дакота переживає часи анархії й двоевласти через небажання ґубернатора Ланґера уступити зі свого становища згідно з рішенням верховного суду стейту. Суд признав, що Ланґер не може далі лишатися на становищі ґубернатора після того, як його обвинувачено в спроневіренню державних федеральних грошей, які він замісць увати на громадські роботи обернув на політично-партійні цілі.

Ланґер відмовився уступити й передати урядування свому заступникови, Олсонови, а для охорони себе проголосив мобілізацію національної ґвардії й завів у стейті стан військової охорони. Олсон оголосив себе виконуючим обовязки ґубернатора й наказав ґвардії демобілізуватися. Ланґер скликує леґіслятуру стейту, а Олсон завізвав леґісляторів не звертати уваги на зарядження Ланґера. Сподіваються, що федеральна влада вжиє армії, щоби привернути порядок у стейті, якому загрожує анархія.

УСПІХ ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА ЗАЛЕЖИТЬ ВІД НАС САМИХ. МИ САМІ ЗБУДУВАЛИ У. Н. СОЮЗ, МИ САМІ ЙОГО ПІДДЕРЖУЄМО Й ТІЛЬКИ МИ САМІ МОЖЕМО ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЙОМУ ЩЕ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ. ХТО ЦЕ РОЗУМІЄ, ЦЕЙ НЕ ОГЛЯДАЄТЬСЯ НА НІКОГО ІНШОГО, А СПОВНЯЄ СВІЙ ОБОВЯЗОК І ПРИЄДНУЄ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗА.

МАСОВЕ ВИМИРАННЯ З ГОЛОДУ.

Лондонський „Таймс" у звістках з Теґерану повідомляє, що не тільки Німці, Українці, Фінляндці, Естонці, але й магомедани, Жиди і члени інших національностей у радянськім Союзі як жебраки, часто напів одягнені, втікають від голоду до сусідніх країв. Але чи багатьом удається така втеча? Втікачі стверджують, що поза головними містами у дальших територіях люди надалі вимирають масово. Усі повідомлення та заяви, що після нових жнив харчевий стан поправився, суперечать фактам і нічого не спростовують.

ВОВКИ НА ПОЛЬСЬКО-РУМУНСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

На терені косівського повіту відбулися недавно великі лови на вовків, причому багато вовків утекли на румунський бік. Тепер вони волочаться цілими тічнями коло Путилова, нападають на села і роблять велику шкоду. Одної тільки ночі роздерли 30 овець. Румунська влада готовить на них тепер облаву.

АРТИЛЄРІЯ, ЩО СТРІЛЯЄ НА 1,000 КІЛЬОМЕТРІВ.

Французька преса повідомляє, що Німці переводять досліди з т. зв. „ракетною артилерією", яка стріляє ракетовими стрільнами на віддаль 1,000 кільометрів. Розривна сила цих стрілен є, кажуть, така сильна, що 10 гарматних стрілен вистане на те, щоби мале містечко перевернути догори коренем. Та сама преса повідомляє теж про новий тип ракетових ґазових стрілен, що з великою скількістю ґазу можуть перелітати віддаль навіть 200 кільометрів. Одно стрільно може затруїти смертельно простір кілька тисяч квадратових метрів. За вістками французької преси, недалеко альзацького кордону будують Німці окремі бетонові схоронища, призначені на ракетні ґармати. Ракетна артилєрія буде здогадно наставлена на найважніші стратеґічні точки французького погранича.

ВІТРАК УБИВ ДИТИНУ.

В Константові коло Білгорода принесла до вітрака Розалія Малек змолоти трохи збіжа. Жінка прийшла зі своєю 10-літньою дочкою Евою, яка почала з цікавістю приглядатися машинерії. В одній хвилині підійшла дівчина до крила втірака так близько, що воно вдарило її по голові так сильно, що розбило їй зовсім череп. Нещасна дівчина згинула на місці.

НІЧНА СТРІЛЯНИНА НА СЕЛІ.

Военний інвалід в Раківчику, пов. Коломия, Онуфрій Федусяк, повідомив поліцію, що на його дім готовиться бандитський напад. Наслідком того два поліцаї сховалися в сінях його хати і чекали на бандитів. Пізно в ночі вилізли з рова бандити і, підійшовши до вікна Федусяка, виймили шиби і почали добуватися до середини. Тоді поліцаї дали кілька стрілів і сполошили їх. Однак згодом бандити повторили серед темряви свій напад, не знаючи, що в хаті є поліція. Вивязалася з обох сторін стрілянина, що побудила селян, які почали теж стріляти. Серед темряви бандити втекли, а на місці бою залишилися два місцеві селяни, ранені тяжко в ноги. Обох відставлено до шпиталю, а за бандитами глядає поліція.

МОНАХИНЯ ЗАСТРІЛИЛА НАПАСНИКА.

Грецькі часописи повідомляють, що до жіночого монастиря в Літені закрався в ночі один з мулярів, які відновляли будинок, і дістався до келії Атанасії Теодоропульос. Монахиня після довшого термошення з напасником хопила за револьвер, який мала як двірниця, і застрілила його на місці. Опісля пішла до Теб і повідомила про все поліцію.

ШКОЛА, В ЯКІЙ БУЛО БІЛЬШЕ ВОЗЬНИХ, ЯК УЧНІВ.

У Варшаві заснував Е. Шпет приватну школу. Тому однак, що Шпет не мав грошей, упав на дуже добрий помисл: почав анґажувати возьних. Очевидно, що на таке добре місце в нинішніх часах знайшлося чимало кандидатів. Шпет брав від кожного з них по 2 і 3 тисячі злотих кавції. Таким чином приняв Шпет 53 возьних та стягнув від них 100 тисяч злотих, і зайшло таке, що заанґажованих возьних було більше, як учнів у школі. Тепер ціла ця „весела школа", що тревала заледви кілька тижнів, розлетілась, а обманця Шпета арештували й посадили в тюрму.

ОБІКРАЛИ КІНО.

В Лодзі доконано цими днями незвичайно зухвалої крадежі. Ото до кіна „Пан" при вул. 11. Листопада вломилися якісь невідомі злодії і забрали дослівно ціле кіно, а саме три мотори, апарат до висвітлювання фільм і екран. Злодії вложили це все на самохід і пропали, як під землю.

ТИСЯЧУ СТРІЛІВ НА ВУЛИЦЯХ ВАРШАВИ.

Незвичайно зухвалого нападу доконано кого 10 год. перед полуднем у Варшаві. До мешкання фабриканта чеколяди, В. Шуха, вдерлися якісь два бандити і, стероризувавши його револьверами, домагалися грошей. Тому, що Шух відмовив видачі грошей, бандити поранили його важко ножем у живіт, а його дочку в руку й груди. Зчерги бандити вибігли на вулицю, сіли до таксівки і під загрозою револьвера примусили шофера їхати з ними на вул. Окопову. На вулиці хотіли задержати опришків прохожі, але вони почали густо відстрілюватись і ранили пять осіб. Користаючи з неуваги злочинців, шофер підіхав на вул. Павій близько хідника, вискочив зі самохода й скрився в брамі. Бандити, стрілившн ще кілька разів за шофером, почали втікати пішки та втекли на вулицю Смочу. Там вдерлися вони до одного партерового мешкання, в якому, стероризувавши дві жінки, забарикадувалися в комірці. Тимчасом приїхали кількадесять поліціянтів і почали обстрілювати криївку бандитів та кидати сльозні бомби. Зі сторони поліції впало більше як 1,000 стрілів. У висліді стрілянини оба опришки згинули, а обі власнички мешкання були важко ранені. Назвища обох бандитів не відомі.

ЗГОРІЛА ФАБРИКА ЛІТАКІВ.

Як повідомляють з Берліна, у фабриці літаків Гайнокль у Варнемінде вибухла в ночі велика пожежа. Згоріли кільканацять літаків і ганґар. Пожежа повстала наслідком великого горяча, яке панувало того дня в цілій Німеччині.

ВАНТАЖНЕ АВТО І ТРАМВАЙ УБИЛИ ШІСТЬ ОСІБ.

Величезний моторовий трок у Монтреалі (Канада) налетів на трамвай на вулиці міста. Притім на місці вбито 6 пасажирів, а 9 осіб тяжко покалічено. Причиною нещастя сталося те, що трок ішов по трамваєвих торах, а його шофер не зміг на час звернути з дороги.

ГРОШЕВІ ЗЛОВЖИВАННЯ В СУДІ.

В городському суді в Щирці викрито грошеві зловживання, яких допускалися канцелярійні урядовці. Доходження ствердили спроневірення 10 тисяч злотих, наслідком чого усунено від урядування директора канцелярії Колодзея й урядовців Вовка та Марію Харак. Справою занявся слідчий суддя зі Львова.

ПОВІНЬ У ГАЛИЧИНІ ЗБІЛЬШАЄТЬСЯ

СЕЛЯНИ ДОБАЧУЮТЬ У НІЙ ДРУГИЙ ПОТОП СВІТА. НАРАХОВАНО 120 ЗАТОНУЛИХ.

ВАРШАВА (Польща). — Телеґрами з Галичини доносять, що злива тревала понад 50 годин. Води позаливали селянські поля на просторі 6,950 квадратових миль. Точних інформацій нема, бо в багатьох місцевостях позривано мости і перервано телеґрафічне получення. Селяни моляться по церквах, добачуючи в тім нещастю божу кару, а по багатьох селах настав великий переполох, бо розійшлися чутки, що це настає другий потоп світа. Вже з того можна заключати, що Галичину навістила дійсно страшна катастрофа. Підчас зливи і виливу рік згинули 120 осіб. Здається, що найбільше потерпіла так звана Західня Галичина, або дійсна, історична Малопольща, якої столицею є Краків і яка є заселена головно Поляками. Принаймні звідтам приходить покищо ще найбільше інформацій про повінь.

ПРИСУД У ЛЬВІВСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ПРОЦЕСІ.

ЛЬВІВ. — За намаганий замах на життя шкільного куратора Гадомського і приналежність до Орґанізації Українських Націоналістів засуджено: Северина Маду на 12 років, що має теоретичне значіння, бо його вже засуджено на досмертну вязницю за намагане вбивство тайного польського аґента Тендая, а далі Олександра Луцького на 6 років вязниці, Юліяна Іванчука на 15 років, В. Медведя на 5 років, а В. Фединського за переховання вибухових матеріялів на 2 роки.

НЕ ДОЗВОЛЯЮТЬ ВІДВІДУВАТИ АРЕШТОВАНИХ.

КРАКІВ (Польща). — В краківських вязницях сидить велике число новоарештованих Українців, підозрілих в участи в українській терористичній акції й приналежности до ОУН. До них не пускають нікого зі знакомих і родин. Ні не пропускають для них окремих харчів.

АПОСТОЛЬСЬКИЙ АДМІНІСТРАТОР ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ.

ЛЬВІВ. — Польські ґазети оголошують з певних жерел, що Ватикан уже назначив апостольського адміністратора для Лемківщини. Є ним о. д-р Василь Масцюх, парох Горожанни Великої, повіт Рудки.

ВІДГОМІН АТЕНТАТУ У БОЛЬШЕВИЦЬКОМУ КОНСУЛЯТІ.

ЛЬВІВ. — За вбивство секретаря совітського консуляту, Олександра Майлова, якого доконав дня 21 жовтня 1933 р. український 19-літній студент Микола Лемик і якого засуджено вже за те на досмертну вязницю, судять тепер іще 13 молодих Українців. Обвинувачує їх прокуратор за приналежність до ОУН та до „Юнацтва Орґанізації Українських Націоналістів", орґанізації, яка існувала таємно при філії державної ґімназії у Львові. Прокуратор подає таку схему тієї орґанізації:

Члени „Юнацтва" були зорґанізовані пятковою системою в „звено" під проводом команданта „звенового", якому підлягали всі члени „звена". Члени „звена" сходилися за містом або в помешканні одного з членів на таємні сходини, де виголошувано відповідні реферати, обговорювано актуальні політичні процеси, розділювано між членів нелеґальну літературу і т. д. Всі „звена" на терені філії ґімназії творили „Ґрупу Юнацтва ОУН". Нагляд над „Юнацтвом" виконував інструктор ОУН, який узгіднював співпрацю „звенових". Інструктор стрічався тільки зі „звеновими". Діяльність інструктора й „звенових" провірював інший член ОУН. Члени „Юнацтва" після зложення іспиту зрілости чи виходу з ґімназії переходили автоматично до ОУН.

СЕЛЯНСЬКІ ХЛОПЦІ ПЕРЕД СУДОМ ЗА ОУН.

ЧОРТКІВ (Західня Україна). — За приналежність до ОУН і поширювання нелеґальної української літератури засуджено трох селянських хлопців, а то: Маріяна Леґіновича на 4 роки вязниці, Ярослава Павликевича на 3 роки, а Степана Микитина на 1 і пів року.

ЩО Є „СХІДНЄ ЛЬОКАРНО"?

ЛОНДОН. — Совітський представник заявив, що Росія дасть усяку ґарантію, якої вимагатимуть від неї, якщо прийде до заключення Східнього Льоказна. Це значить, що Росія потвердить Західне Льокарно й згодиться боронити Францію і Німеччину, якби хто на них пішов війною. А Франція і Німеччина мали би помагати Росії, якби хто їй виповів війну.

НАРАХУВАЛИ 4 УБИТИХ ЖИДІВ.

БЕРЛІН. — Підчас останніх крівавих подій у Німеччині вбито в ріжних місцевостях, як тепер виявилося, чотирох Жидів. Та тих жертв не можна зачисляти офіціяльно до жертв, звязаних з бунтом проти Гітлера. Це були радше жертви пімсти ріжних льокальних націвських провідників на Жидах за доноси до влади, звернені проти тих провідників.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза. BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖДЕМО НА ЮВИЛЕЙНУ ВІДПОВІДЬ ВІД 230 ВІДДІЛІВ!

ВИГРАЄМО, ЧИ ПРОГРАЄМО?

За пів року Ювилейної Кампанії ми придбали для У. Н. Союза 884 нових членів. Річ ясна, що якби ми хотіли дурити себе, то ми це назвалиб успіхом. Бо тоді ми взялисяб порівнувати нашу кампанію і наш У. Н. Союз з іншими того роду підприємствами й іншими орґанізаціями, і прийшлиб цілком справедливо до висновку, що з нами не є зле, бо ми краще стоїмо від інших. Та те, що інший не домагає, є слабою потіхою на наші власні недомагання. Ми, як орґанізація, маємо виконати певні завдання, яких частина припадає на нас, теперішніх членів орґанізації, й на теперішній провід. За виконання тих завдань ми відповідаємо перед теперішністю і будучністю не тільки нашої орґанізації, але й цілої нашої іміґрації. Бо наш національний інтерес вимагає, щоб ми на кождім полі зростали в силу, не заломлювались, а йшли вперед. Інакше всі наші заяви, присяги, манїфестації будуть пустими деклямаціями, самодурством, а не виявом здорових сил нації.

У. Н. Союз є тут на американськім ґрунті передовою народньою установою. Треба було 40 літ напруги найкращих одиниць нашої іміґрації, щоби ту установу збудувати і її вдержати. Ті, що були перед нами, виконали своє завдання. Інституцію оснували і заховали. А ми маємо її розбудувати, бо тільки такою розбудовою забезпечимо їй певну будучність.

Справа не в тім, що У. Н. Союза ще стане для нас надовго. Наш обовязок так його вести, щоби він був вічним. Фільософія, яка каже, що ніщо на світіт не є вічним, тут ні при чім. Кождий з нас знає, що мусить умерти, але кождий теж уживає всіх людських засобів, щоби жити якнайдовше. Таке є з людиною і такесаме з орґанізацією. І тому, якщо У. Н. Союз є здоровою орґанізацією і має здорово думаючих членів, то тимсамим мусить бути в нас і природній, здоровий гін: задержати наш Союз якнайдовше при найліпшім здоровлю і життю. А це можна осягнути тільки тоді, коли Союз діставатиме те, що йому для здоровля і життя є конечно потрібним, себто нових, молодих членів.

Як так піде далі з нашою Ювилейною Кампанією, то ми великої потіхи з неї мати не будемо. Бо ювилей не є для бенкетів, деклямацій і солодких та напушистих промов, а для великого діла: закріплення У. Н. Союза як української твердині в Америці для будучих поколінь принаймні на дальші десятки літ. У. Н. Союзови замало існувати. Він мусить розвиватись і процвітати. Як ми це йому Ювилейною Кампанією заґарантуємо, тоді скажемо сміло, що ми виграли. Покищо ми ще не виграли, а програти не сміємо. Тому всі до нової праці!

З ГІТЛЄРІВСЬКОЇ НІМЕЧЧИНИ

(Ориґінальний допис з Европи).

Гітлєрівський переворот — це одна з тих державних перемін в Европі, що яко цілком своє, рідна революція, позістають на все замарковані на скрижалях історії. Европа бачила вже всілякі революції. Але три останні европейські революції: большевицька, фашистівська та гітлєрівська носять важніші знамена: вони сягають глибше і мають — особливо перша — значіння, сягаючі далеко в будуччину.

Щодо революції большевицької — то її характер вже нам добре відомий. Дірвавшися до влади, інтеліґенти, соціяльні теоретики, захотіли свої теорії увести в життя серед народа, зложеного бодай в 70 процентах з анальфабетів і майже в тім самім процентовім відношенню — хліборобського. Суспільного розвою, до котрого треба соток літ, не дасться так скоро перескочити, ані також у млі ока годі перемінити вдачу народа, цілком непривиклого до індустрійної дисципліни, на народ з вдачею анґлійських фабричних робітників. Мусіло отже прийти до цілком природних сутичок. Большевики дають собі раду при помочі терору, або кажучи простіше морду. Не слухаєш, або не можеш виконати того, що наказує влада, — то „ставай под стенку!"

Міліони народу вимордовано в цей спосіб, не говорячи вже про міліони заголоджених на смерть в наслідок нерозумно-злочинної господарки.

Однакож терор є так сильно зорґанізований, — що який-небудь спротив є немислимий і доперва війна може захитати цим кольосом, збудованим на людських кістках. — Звідси і низенькі забігання коло інших держав на світі за мир за всяку ціну.

Переворот фашистівський в Італії — це було насильне, зручне недопущення самої хочби можливости большевицького перевороту.

Італійці — це нарід немов зпредвіка призначений для анархічних проб. Треваючий довгі віки їх поділ на всілякі держави і державки — закорінив в Італійцях нахил до розбиття. Коли би там прийшло до вибуху большевизму, то при вдачі Італійців, соціяльна революція на Апенінськім півострові може була би ще більше крівава ніж та, яка навістила землі колишньої Росії.

Та не допустив до цього Мусоліні, і він передвидів добре, до чого би там дійшло, колиб його земляки вступали в сліди московських комуністів. Знаючи ґрунтовно злі й добрі сторони своїх людей, — він створив для них таку форму орґанізації, котра відповідала би їх темпераментови і їхній національній душі. Соціяльного питання і йому розвязати не вдалося, але всежтаки для соток тисяч знайшов він працю, а таким наприклад осушуванням понтійських болот доконує він діла, якого не могли доконати могучі давні римські цісарі, ані середньовічні римські папи.

Гітлєр пустився наслідувати Мусолінія. І йому ішло про те, щоби знищити не лиш комуністів, але і соціяльних демократів, котрих методи політики аж занадто були мирні, і тому й головно до їх провалу причинилися.

Демаґоґією, обіцянками (аж 25 пунктів!) перевищив він усіх Мусолінів світа, а позискавши собі сильні праві круги, власне виглядами на знищення всякого „марксизму", — взяв голодні повоєнні маси обіцянками зарібків, **„зломанням процентової неволі"** (!) та іншими такими гарними речами. Сюди належало і введення постійних селянських загород (попросту — неподільности хлопських ґрунтів), що очевидно частині селян дуже подобалося. Так! Але кандидатів на ті загороди ставало чимраз більше — треба було отже звідкись роздобути відповідні ґрунта. Від когож їх отже взяти, як не від тих, що їх мають аж забагато, від дідичів, від „юнкрів", себто тих, з яких рекрутується більшість вищого офіцирства. А ті останні попирали Гітлєра, як того, що розгромив „марксизм". Їхній чоловік „фон Папен" став навіть заступником Гітлєра, яко віцеканцлєр.

Та коли зачали щось пробомкувати про панські ґрунта, Папен написав собі осторожну, але злегка протестуючу промову, прочитав її президентови Гінденбурґови, котрий, яко юнкер з діда-прадіда, вповні згодився з нею — і тоді Папен виголосив її в однім провінціональнім місті. Щож там було у тій промові? Ось що він сказав гітлєрівцям:

Знищили ви „марксизм"? Дуже гарно. Оснували ви табори концентраційні для „марксистів"? І це дуже слушно. Но — але на тому й кінець! Ви забагато видаєте на безробітних. Удержуєте масу дармоїдів у ваших „штурмівках" (в брунатних сорочках). А вже що найгірше — задумуєте про земельну реформу у Східних Прусах, а це вже так легко не піде. Тримаєте „марксістів" в таборах, окружених кільчастим дротом, а тимчасом ви самі починаєте проявляти „марксістичні" напрями, та „підривати суспільний устрій". Ми (цебто „юнкри") радимо не кидати його, бо марка німецька впаде на лоб — на шию, Европа збойкотує нас, а клясова боротьба наново піднесе лоб.

Та промова Папена дуже не припала до вподоби Гітлєрови і його найближчим, котрі вправді не сконфіскували її в простій дорозі, але по доброму звернули увагу преси, щоби її не поширювала.

У всякому разі „юнкри" в особі Папена відкрили свій шелом і Гітлєр пізнав, чого по них можна сподіватися. Та не звідси вийшла проти нього небезпека. Вийшла вона від його таки „штурмовиків", від командантів „брунатних сорочок".

На чолі їх поставив він вже давно капітана **Рема,** доброго орґанізатора, котрий і в Болівії (в Пол. Америці) зорґанізував армію.

Моральні прикмети того Рема не були особливші: було загально звісним, що він є гомосексуально настроєний. Але він сповняв добре свою службу, то і Гітлєр дивився на той його порок крізь пальці. Але й Гітлєрови було вже забагато тих на державних кошт удержуваних штурмівок.

Гітлєр поміг собі отже в цей спосіб, що дав їм раптом одномісячний безплатний „урльоп" (відпустку), а це було очевидно заповіддю — цілковитої їх ліквідації. — Звідси повстало загальне невдоволення, з котрого захотіли скористати Рем й інші безпосередні провідники штурмістів. Рем орґанізує отже заговір проти Гітлєра, щоби його, Ґерінґа і Ґебельса закатрупити, а самому обіймити диктаторську власть у державі.

Гітлєр завчасу довідався однак про це і удав, що їде десь на провінцію з промовою, але раптом — появився в Мінхені (осередку штурмівок), увязнив Рема і сімох інших заговірників та розправився з ними у відомий нам крівавий спосіб. Згинув також ґенерал Шляйхер, муж довіря цісаря Вільгельма II-го. Ліквідація заговору пішла дуже гладко — хоч і кріваво.

Одним словом — Гітлєр горою. Побідив він при допомозі вірної йому **поліції** та **райхсвери** (війська). Але з того виходить, що Гітлєр тепер від них власне залежний. Не маючи за собою спеціяльної своєї армії — штурмівців — не буде він вже мати такої сили і певности як було досі. І не буде в силі перевести тих реформ, які він заповідав.

Між іншим — його дотеперішна сила полягала також на антисемітизмі. Усунувши кількасот тисяч Жидів — посадив він на їх місце християн, ріжних своїх симпатиків. Але чи вони можуть його вдержати? А Жиди шкодять йому далі за границею, виступаючи проти німецького експорту і підриваючи німецьку марку, котра сильно підчас переворотів падала вниз.

Та найцікавіше буде те, як властиво возьметься Гітлєр переводити в життя обіцювані ним реформи. Треба і це взяти на увагу, що Мусоліні не задерся з всіми, на всі боки, як Гітлер, бо з Жидами і з католицькою церквою дійшов до порозуміння, а Гітлер не лиш Жидам виповів війну на смерть і життя, але в останніх часах почав наступати на католицьку церкву. З усіх боків має він отже ворогв. А, як каже німецька пословиця: „багато псів, — це для заяця смерть!"

Ю. Г.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЗАСЛІПЛЕНІ ІМПЕРІЯЛІСТИ.

Умер „старательний Малорос" Сергій Яблоновський. Зі сцени життя зійшов ще один яскравий представник російської проґресивної інтеліґенції, яка буває поступовою й „боронить" право й справедливість скрізь, де лише вбачає порушення його. Часто вона робить це щиро і з запалом, але завжди лише там, де „славе і велічію Расеї".

Дивний нарід ота російська інтеліґенція поступова. Вона ніби й гуманна й підфарбована інтернаціоналізмом, з неминучою проповіддю братерства всіх народів. Вона готова йти й боротися за визволення Муринів з неволі, за поліпшення життя Індіянів, за піднесення культури Готентотів, не кажучи вже за поліпшення прав „рускаво мужичка".

Але як тільки справа торкнеться поневолених народів Росією, то тут ця інтеліґенція відразу обертається у великодержавних шовіністів, вискалює свої імперіялістичні зуби, виставляє пазурі й давить за горло кождого „інородця", коли він заявиться проти Росії. А це тому, що та інтеліґенція пересякнута духом нездорового месіянізму; тому, що вона однобічно фанатична й вірить, що вона духово, а то й фізично має панувати над цілим світом. Явище схоже на масове хорування на параною.

СТАРАТЕЛЬНИЄ МАЛОРОСИ

Майже завжди першу скрипку серед тої інтеліґенції грають „старательние Малороси", або „чудесние Ґрузіни", або „православние Армяне", або „арістократи Татари" й т. п. обмосковлені ренеґати з ріжних „інородців". Не станемо тут вичисляти їх імена, бо імя їм „леґіон".

Одним з таких яскравих типів „старательних Малоросів" був і Сергій Яблоновський. Талановитий журналіст. В минувшині ліберал, і то дуже поступовий, пізніше крайній реакціонер, коли „переконався", що лише „реакція відродить велікую Расєю". Він завжди й невідмінно був україножером.

Увесь свій талант, усю свою відвагу й красу пера він виявляв тоді, коли нападав на „ізменнікоф (зрадників) Расеї, Украінцоф". У своїй злобі, ненависти й гіркости Яблоновський був незрівнаний, плюючи їддю на свій нарід, як той алеґоричний змій.

РЕНЕҐАТ СТАРАЄТЬСЯ ВБИТИ САМОГО СЕБЕ.

Придивляючись до діяльности ріжних ренеґатів, бачиш, як їм іноді тяжко вбити в собі голос крови. Чим більш талановитий ренеґат, тим тяжче це йому приходить і тим блискучішими його виступи стають там, де він нападає на свій нарід, чи на його представників. Оте стараня вбити в собі голос крови приводить до конфліктів внутрішних і нераз зводить передчасно в могилу ґеніїв, або посилає їх до дому божевільних.

Так сталося з Гоголями, Врубелями, **Хвильовими**, Костецькими та „їм же ніт числа". Яскравість їх творчости виникає на тлі внутрішньої боротьби. Тому й Сергій Яблоновський виявляв себе „найблискучіше" в писаннях і виступах проти своїх братів по крови, проти Українців. Тим він старався вбити в собі голос крови, вбити самого себе в своїх писаннях.

ТАКЕ САМЕ І З БУТАФОРАМИ.

Є ще друга катеґорія людей. Це ті, що пристали до національного руху, не маючи національних переконань, а лише з певних розрахунків, або покликані до того тимсамим голосом крови, проти своєї свідомости й переконань. Такі особи неминучо стаються бутафорами, нетерпимими до інших, шукають скрізь нещирости й „зрадників" серед національно думаючих і працюючих на національній ниві людей.

Щоб себе самих переконати в доцільности своєї національної діяльности, вони вбираються в національні костюми, роблять вигляд ненависників до інших національностей, все говорять про свій патріотизм, про свою відданість народови, роблять ріжні патріотично-національні заяви, жести й т. п. Стараються показати, що вони національні провідники, що вони національні борці, діячі й т. п., а тимчасом вони безрадно й несвідомо проти своєї волі лише пливуть по хвилях національного життя якогось народу.

Це також „старательние Малороси", але навпаки. Вони завжди пересолюють в інший бік і з національної справи роблять лише національний фаерверок; з солідної роботи роблять бутафорію.

В. К.

Г. Ф.

КОНТРАБАНДА

(Оповідання).

(3)

— Для таких, що везуть важкий і обемистий, та дешевий товар, одиноким ратунком годні бути тільки великі спілкові валки з великим збройним конвоєм на спільний кошт. Вірмени звичайно їздять такими валками. Для таких, що везуть товар малої ваги і невеликого обему, та зате важкого своєю ціною, був би спосіб оминути всі ті шляхоцькі рогачки. Також транспорт був би, гадаю, дешевший і скорший.

— А то яким чудом? — спитав купець?

Міщанин підвів до уст чашу з вином, потягнув, і не відповів нічого. Не діждавшися відповіди, купець сам зачав наново, бо дуже цікавий був:

— Саме я торгую річами не важкими, не великими, та дуже цінними. З Царгороду привожу сюди цинамон, цитрини, родзинки, тютюн, тощо. Деколи везу ще цінніший товар, який треба добре сховати і не чванитися ним по дорозі, щоби на себе не стягнути бескидників або інших опришків по ремеслу. Буває, що й такий товар не укриється перед оком шляхоцького митника.

— Не треба бути дуже дотепним, щоби вгадати, який то може бути сей товар, не обемистий, а цінний. Се хіба товар ювелірський.

— Ви вгадали, — сказав купець. — Не знаю яким чудом годен хтось привезти з Царгороду аж сюди, дешевше, скорше і безпечніше, як причепившися до звичайної купецької валки.

— Не чудом, а водою, — відповів міщанин.

— Водою? — спитав здивований купець. — А деж ви маєте той водний шлях? Може Дністром проти води? Тай Львів не при Дністрі...

Міщанин усміхувся і знов змовчав. Купець доконче хотів довідатися, який то шлях мщанин має на умі, тож став кидати питання за питанням. Міщанин відповідав неясно і виминаючо, що ще більше загострило цікавість купця. Вхопив свою чашу і свій збанок з медом, пересівся до стола міщанина і нахилившися до нього, сказав пошепки:

— Зі мною можете балакати щиро. Ви мабуть не Львівчик. Мене тут всі знають. Спитайте будького, то кождий скаже вам, що Сафрон Забора, то не хтобудь, і що зі мною можна робити найбільші довірочні, очевидно лиш чесні інтереси.

— А я, міщанин з Галича, Мартин Галущак. Донедавна я був шкутником на Сяні. В сих сторонах шкутів нема, то може ви не знаете, що то таке ті шкути?

— Я щось чув про шкути, та не бачив їх. То може ті човни, котрі Сяном і Вислою вивозять до Данціґа всякий товар від нас?

— Так. То великі судна. Я мав такі, що брали по чотириста і по пятьсот бочок соли. Спершу я служив у такого, що мав пару шкутів. Доробившися, я став промишляти на власну руку. Тому три роки я покинув се ремесло і вернувся до Галича, звідки я родом.

— Замалий був зарібок? — спитав купець.

— Зарібок був несогірший, і саме тому я покинув його, заробивши стільки, що для не дуже лакомого, такого як я, вистане до кінця мого віку. Ще й до того мій батько помер, полишаючи мені в Галичі хату.

— Родину маєте?

— Я торік оженився з донькою такого, що торгує рибою, ловленою і вяленою рибаками в Дністрі і його допливах. Маючи добру практику і добрий досвід на воді з тих часів, коли мої шкути возили товар Сяном і Вислою, я з моїм тестем зробив спілку. Він далі скуповує рибу від рибаків, я ту рибу приставляю Дністром до Миколаєва або до Монастирця, звідки возами везуть її далі до Львова. Раньше ту рибу висилали возами. З долішнього Дністра цілком ні, бо такий далекий транспорт задорогий.

— Ви завели на Дністрі шкути? — спитав купець.

— На Сяні навантажені шкути пливуть за водою. Хто не квапиться, той без весел, тільки з одною кермою, допливе до мети. Рибу Дністром везуть проти води. Таке велике судно, як шкута, ще й тяжко навантажене, мусіло би мати багато весел, бо як вітер противний, то вітрила не поможуть. Я маю великі байдаки. Кождий байдак має дві-три пари весел.

— Як на таку далеку дорогу проти води, то замало, — замітив Забора. — Поволи йде, і гребці часто мусять приспочивати. Хіба що кождий байдак має їх більше, на зміну?

— Помагаю собі вітрилами, — відповів Галущак. — Кождий байдак має щоглу з великим вітрилом. Вітер звичайно буває добрий, бо найчастіше дує від сходу, або південного сходу. Як вітер противний, і як транспорт пильний, то очевидно, треба гірко гребти веслами. Та звичайно ті транспорти з вяленою рибою не дуже пильні, тож якийсь час байдаки відпочивають, дожидаючи ліпшого вітру. Зате транспорт дешевший як волами і безпечніший, бо на Дністрі нема опришків, ні шляхоцького мита. Хоч би через противний вітер транспорт прийшов троха пізніше як звичайно, то всетаки зайде скорше, як тягнений волами.

— То гадаєте, що мій товар мож би привозити сюди Дністром? — спитав Забора.

— Аж сюди, ні, — відповів Галущак. — Чейже знаєте, що Дністер аж до Львова не підходить. Можна би Дністром від молдавської границі, зачинаючи десь недалеко Заліщик. Десь коло Миколаєва треба би забрати з байдака на вози...

— І буде така біда, як дотепер сухим королівським трактом. Заки мій товар заїде з Миколаєва до Львова, то половина опиниться в руках панів, що на сім шляху мають свої села.

(Далі буде).

НЕГАЙНО ПОДАЙТЕ, СКІЛЬКИ ВИ ПРИДБАЛИ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДЛЯ У. Н. СОЮЗА

ЗАЯВА ПАНІ ОЛЕНИ Д. ЛОТОЦЬКОЇ, ГОЛОВИ СОЮЗА УКРАЇНОК АМЕРИКИ.

(Зложена на засіданню Головної Управи СУА дня 17-го липня ц. р.)

Зложилися обставини тепер так, що мені неможливо дальше залишитися головою Союза Українок Америки, бо неможливо мені виконувати як слід мої обовязки і посвячуватися справі далі з такою енергією, якої я не щадила ніколи на протязі 9 років, відколи працюю для ідеї зорганізування українського жіноцтва в Америці.

Інцидент, якого невинною жертвою впало хвилево моє імя, буде незабаром цілковито вияснений судовою дорогою і щодо цього я не маю ніяких побоювань. Але маю побоювання за те, що деякі одиниці, яким доля Союза Українок Америки цілком не лежить на серці, використали цей випадок на це, щоби підкопувати мою працю в організації, захитати моїм авторитетом і внести в ряди Союза Українок Америки замішання і розклад, щоби потім за те все мене виннувати.

До цього довести не можу, бо дорожу організацією. Тому саме вношу резигнацію з уряду голови Союза Українок Америки і передаю головство в руки першої заступниці голови, пані Аннети Кмець. Заразом заявляю, що як тільки здоровля моє трохи поправиться і я успокоюся, далі працюватиму по моїм силам в організації, яка мені сьогодня є може дорожчою, ніж колинебудь, бо бачу великі можливости для праці зорганізованого українського жіноцтва на ріжних ділянках нашого народнього й культурного життя в Америці.

При кінці зазначую, що роблю це тому, що в наступнім році припадає 10-літня річниця заснування Союза Українок Америки і я бажала би собі, щоби не зайшло нічого, що могло би бути перешкодою в приготуванні українського жіноцтва в Америці до найторжественнішого й найхосеннішого відсвяткування цеї, такої дорогої для нас усіх річниці.

Уступаючи зі свого становища, взиваю в тім моменті усіх наших членниць не допустити до розбрату в нашій організації і прошу не слухати підшептів всяких опортуністів і карієровичів, що бажалиб використати нашу організацію для особистих цілей. Союз Українок Америки є призначений для загального добра, для народних справ і для справ і добра української жінки в Америці. І таким він має на далі остатись. І останеться, якщо ми далі служитимемо вірно його ідеї.

Олена Добуш-Лотоцька.

СШРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В 163. числі „Свободи", з 14. липня ц. р., на 3-тій стороні, у 5-тім стовпці, є оголошення п. н. „Депозити в Менуфектюрерс Трост Компани на новім вершку". В тім оголошенню при самім кінці надруковано, що Бонди Федеральної Корпорації Фармерських Морґеджів і Бондів Позичок Власникам Фарм виносять суму $163,-023, 261.56, а має бути: $183,023,261.-56.

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

УКРАЇНСЬКА СПРАВА В АНГЛІЙСЬКОМУ МІСЯЧНИКУ.

Поважний лондонський місячник „Фортнайтлі Ревю" подає у квітневому числі статтю Ланселота Лотона: „Поневолені Українці". Стаття ця звертає на себе особливу увагу тим, що це дуже рідкий випадок у чужинецькій пресі, що українську проблєму широко обговорюють зі становища світового, а зокрема европейського.

Починає автор свою статтю так:

> **Україна,** нація призабута століттями, останніми часами явилася поважною на поверхні публичної уваги. Дивно, що це не сталося раніше. Дивно це вже тому, що Українці є такою старою нацією, як Бритійці. Та до останнього часу дуже мало людей в Анґлії чули про неї.
>
> Причина проста. Україна була поневолена іншими народами, а відомости про неї її гнобителі або не допускали цілковито, або перекручували.

Отак автор починає свою статтю. Далі він дає короткий опис розмірів української території та її населення. Він числить, що на цілому світі є 45 міліонів Українців. Про Українців, як про націю, автор говорить:

> Українська нація родилася в віковічному стражданню. Вона стала нацією, бо виконала всі умови, які характеризують національність. Природа створила українську націю. З якоїб сторони не підходити, чи з культурної, чи з етнографічної, чи з антропольоґічної, українська національність є доказаною; доказано також і стало фактом, що Українці є европейська нація.

Подаючи факти, які відзначають Українців від Москалів, автор пише:

> В численних випадках контраст між Українцями і Росіянами замітний. Українці люблять родину й свій дім; Росіяни мають нахил до мандрування й колективности. Українці є аристократичними демократами з тисячлітньою історією за ними, а Росіяни є зарозумілі, недозрілі кольонізатори, які не справилися навіть зі своїми примітивними обставинами.

Російські вчені створили, а Поляки підтримали теорію, що слово „Україна" походить від московського слова „Окраїна", чим окупанти українських земель стараються підчеркнути, що Україна завжди була „окраїною" Московії (Росії), чи Польщі. Автор говорить про це так:

> Слово „Україна" почали вживати в мові ще в XII століттю. Це слово значить „край" (кінець). Україна була останньою европейською державою на переході до Азії.

Отже автор справедливо каже, що Україна була тою европейською державою, яка відмежовувала Европу від Азії, та була заборолом Европи перед навалою ріжних диких номадів.

Потім автор коротко, але точно і ядерно описує перебіг історії України в головних її етапах, а особливо підкреслює факти нищення української державности, а потім і народности Москвою. Автор уважає, що большевики продовжують стару політику царської Росії супроти України й підступом та ошуканством хочуть тримати далі Україну в російській неволі. Говорячи про польські й почасти німецькі зазіхання на Україну, автор пише:

> В деяких колах думають, що пакт про ненапад, недавно підписаний між Польщею та Німеччиною, має секретну умову розділення впливів на Радянщині, а спеціяльно на Україні. Ніхто не може сумніватися, студіюючи мапу Европи, що можливість німецько-польського порозуміння на кошт інших існує. Ідея включення України в систему держав східньої Европи й відсунення Росії на схід безперечно приваблива. Але посунення Німеччини чи Польщі на Україну буде проти економічних і стратеґічних інтересів Британії.

Далі автор говорить, що незалежність України повинна бути ґарантована міжнародніми договорами й тоді:

> З Україною, як частиною демократичної федеративної системи, треба сподіватися, виникне ґрупа демократичних держав, з якими Велика Британія буде в приязні. Цей момент уже давно спізнився, щоб створити таку ґрупу держав в Европі.

Отак закінчує свою статтю автор. До неї додати, або „поправити" нема чого навіть для найвибагливішого українського патріота.

В. К.

НІЧ НА СЕЛІ.

Село. Ніч. Вулиця притихла,
Ніде ні згуку... все мовчить...
Втомлені працею та лихом
Лягли усі вже одпочить.

В повітрю тихо. Місяць світить,
На землю проміння кида;
З ним зіроньки, мов з батьком [діти,
Село спочивше огляда...

Ось річенька сріблом біліє,
Одбились зіроньки в воді,
Там верби блідо зеленіють,
Схилились наче у біді.

Тут очерет зефір колише
І ледви чутно шелестить
Таємно листя... ніби дише...
Про щось до річки шепотить.

А он тополі загадались,
Стоять рядочком в самоті;
Між липи церковця сховалась,
Хрест Божий сяє золотий...

А там і гай он зеленіє,
Дерева нібито сплелись,
Поза селом млини сіріють,
Хрестами крила розпнались...

Таємно хаточки біленькі
В садах поховані стоять.
На мент затьохкав соловейко
І миттю перестав співать.

Дванацять в церковці пробило
І тишину дзвін перервав;
Кругом протяжно загуділо,
Далеко згук десь залунав.

Ось півень, вдаривши крилами,
Десь, „кукуріку" закричав,
Та хтось, далеко між садами,
„Реве та стогне" заспівав!

Ілярій Черевко.

Radio

ЩОДЕННА УКРАЇНСЬКА РАДІОВА ГОДИНА „ГОЛОС УКРАЇНИ".

Кождого дня у годині 2:30 до 3-тої пополудні передається ПОСТІЙНО українська комерційна програма зі стації W.H.O.M. (1450 кілосайклів).

Програма під управою пані Олени Добуш. Проголошує по українськи і англійськи пані Олена Добуш.

Українські жінки Ню Йорку і околиці! Кожного дня у годині 2:30 не занедбуйте слухати Української програми.

Адреса: 168

**„VOICE OF UKRAINE"
STA. W.H.O.M.
29 W. 57th ST., NEW YORK CITY.**

— Вчора в ночі я збудився та побачив, що хтось перешукує, мої кишені. Я схопив за револьвер, одначе не стріляв.
— Чому?
— Бо я не хотів поводовіти!

— Вчора я зловив велику щуку! Скільки ви сказали би — важить вона?
— А так з половину.

В. Ролков.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ВАГА.

Як гадаєте, скільки може важити чоловік середньо відживлюваний, який не пе, не ходить по судах, а займається хосенною працею?

Іван Іванович Гаврилич у повній робітничій виправі (білля, одежа, черевики та білий фартух) важить рівно стотрицять фунтів. Скажете може: це приватна права, а що найбільше воно може цікавити свояків або дікаря районової рекрутської комісії.

Та не думайте! Вага товариша Гаврилича має велике загальне значіння. Без перебільшування можемо сказати, що переміни у вазі Івана Івановича викликають значні хитання в значній частині ленінградської торговлі.

Сказати спеціяльною мовою, тектонський характер хитання ваги Івана Івановича походить із тієї простої причини, що Іван Іванович є продавцем у пекарні ЛСПО ч. 128, яка є при вулиці Пролетарської Побіди ч. 40. у Ленінграді.

У крамниці є там касова будка, прилавки, ножі, ваги тай комахи — таргани — все, як і яліося в порядній крамниці. Лиш одного нема: великих тягарців до ваги.

А як до крамниці привезуть із пекарні печиво, можете бачити мальовничу маніфестацію життя. Хліб і булки, вкриті шкіркою, складають купами на велику вагу. На боці, призначеному для тягарців, ставлять дошку, роздається милозвучний голос прокуриста Сотникова:

— Гавриличу! На вагу! Гаврилич важить рівно сто трицять фунтів. Ставить на бік ніж, обтирає руки в фартух, витягає з кишень тяжкі предмети, роззувається та з акробатичною зручністю вискакує на вагу. Прокурист строго питається:

— Чи ти рано їв борщ?
— Як звичайно, — впевнйого Гаврилич.
— Чи сповнив потребу?
— Сповнив, товаришу прокуристе.
— Родинних непорозумінь не мав ти? З жінкою не бився? Чи не схудів ти?
— Ні, далебі, все в порядку.
— А чи не їси занадто багато? Не перекормлюєшся?
— Борони Боже!

— Важ!—видає приказ Сотників, який тим вдоволився, бо все передбачив і нічого не забув.

І так приходить до самого важення. Відомо є, що двацять пять Іванів Івановичів рівняються вазі одного автомобіля хліба; один і пів Івановича рівний вазі одної полиці хліба; а три четвертини Івановича становлять кожний дефіцит у вазі хліба.

До дефіциту у вазі хліба, на нашу думку, приходить тому, що Іван Іванович усеж таки затаює перед прокуристом Сотниковом ріжні неприємности свого родинного життя.

Як там воно не було би, та як Іван Іванович не старається, щоби вага була точна, то таки не може рівнятися з ділом мір і ваг. Дефіцит у вазі хліба та булок повторяєся все та все, поки в цю справу не вмішався сам інспектор.

— Ви певно згризлися, що ваш син мусить остатися ще один рік у тій самій клясі.
— Навпаки! Я тішуся.
— А то чому?
— Бо бодай рік пізніше буде мій син безробітний!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 22. липня, в годині 2. пополудни, в гали де звичайно. Проситься членів прийти на означений час. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки. — І. Гатала, предс.; Ст. Патен, кас.; Гр. Тимчій, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Володимира, від. 286, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 22. липня, в годині 7. ввечір, в гали У. Н. Дому, 181 Фліт вул. Кождий член мусить явитися на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Члени, котрі ще не виміняли старих грамот на нові, нехай постараються виміняти якнайскорше. Проситься довгуючих членів конечно вирівнати свої залеглости. — Т. Челак, предс.; Т. Заканич, кас.; Ст. Шимон, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, повідомляє усіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 22. липня, зараз по Сл. Божій, коло 11. год., з гали церковній. Обовязково має явитися кождий член хоч раз пів року і вирівнати свою належитість. Контр. комісія здасть справоздання за пів року. Маємо багато справ до полагодження. Проситься родичів вписувати свої діти до У. Н. Союза. — Захар Волчанський, предс.; Іван Чела, кас.; Іван Чела, мол., фін. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Зап. Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членкиць, що піврічний і місячний мітінґ відбудеться в неділю, 22. липня, в годині 2-гій пополудни. Довгуючі члени щоб сповнили свій довг, бо будуть суспендовані. Будеться принимати нових членів без вступного як також і дітей. — А. Скоципець, предс.; Я. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

У РАДЯНЩИНІ НЕМА БЕЗРОБІТТЯ, ЗАТЕ Є ЩОСЬ ІНШЕ...

Московський кореспондент „Ґазети Польської", Отмар, в останньому свому дописі займається „проблємою праці" в СССР. Два роки досліджував він її, не розуміючи, як це так, що в Радянщині нема безробіття. Але це факт. Крім „лішенців" нема там нікого, хто, бажаючи працювати, не мав би до цього можливости. Робітників там шукають. Щоденно появляються відповідні оголошення в пресі, розліплюють їх теж по місті, а фабрики висилають часто на села агентів для вербування робітників і ці, буває, вертаються без них. Так!

Але зате є щось інше, чого нема теж в інших державах. У них шукають праці, а в Радянщині втікають від праці, бо вона не поплачує. Так звана „текучесть рабсили" (плинність робітничої сили) є еґипетською заразою совітської держави. Робітники мандрують від фабрики до фабрики, від одної копальні до другої, шукаючи кращих життєвих умовин. Йде про мешканеві і про харчеві відносини, які в ріжних підприємствах є ріжні, а назагал жахливі, що автор ілюструє цетатами з самої радянської преси. Він рахує, що не більше як 15 відс. з 20-міліонової армії фабричного пролетаріяту користуються „людськими" (знаки наведення Отмара) відносинами, решта живе в обставинах, про які навіть страшно читати.

Пан Крупарчук станув перед судом за побиття жінки.

Суддя: — Чи ви були вже коли карані?

Обвинувачений: — Ні, це моє перше подружє.

Жінка: — А що: знайшов ти мій купелевий костюм?

Чоловік: — Так, був під-моєю краваткою.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЕМБРІДЖ, ПА.

На боєву акцію.

На заклик Центральної Управи ОДВУ, зложено й вислано такі жертви на руки 36. від. ОДВУ в Ембрідж, Па.: Анастасія Галабан $5; Н. Жук $3; С. Іваницький $1.25; по $1: о. Н. Копачук, І. Федан, М. Мідяновський, С. Грицковян, В. Лазар, А. Пиліга, Т. Войтечко, С. Душкевич, М. Франчак, П. Хлиста, Д. Скрабут, Т. Гусак, В. Свердан, о. О. Мицик, Р. Гаврилик; по 50 ц.: І. Войтович, В. Васенецький, К. Садовий, П. Карбашевський, І. Папінчак, Ю. Сивий, В. Костура, Д. Фетчик, І. Гарбінський, С. Войтович, В. Качур, М. Шумила, Н. Владичак, І. Вітов, Т. Шумила, Т. Кульчицький, Н. Гомзяк, С. Красуляк, В. Кміть, І. Єрега, Я. Яворський, І. Бурко, В. Стубан, Ю. Полюга, І. Іванийко, Д. Мельник, М. Фук, П. Карачок, Г. Бірців, М. Папінчак, П. Сас, І. Дзеран, Т. Марила, С. Вінарчик. Дрібними датками $10.70. — Разом з Ембрідж $51.95.

Жертви з Алеквіпи:

О. Ревта $1; по 50 ц.: А. Корнецький, М. Русенко, В. Бараник, П. Сенько, Т. Вітошинський, И. Догинько, Н. Догинько, А. Здрайник, Т. Даминич, Анна Лазиньга, А. Лазиньга, Л. Сенько, Т. Лазинський, І. Бур, П. Гоменюк, В. Древна, Г. Лаврик, С. Русенко. — Дрібними датками $2.85. — Разом з Алеквіпа $12.85.

Разом зібрано $64.85. Розхід $1.30. Чистий дохід виносить $63.50.

Збіркою занялися: Семен Грицковян, Дмитро Скрабут, Д. Столяр, О. Ревта, А. Корнецький, М. Скрабут, Анастасія Галабан.

Анастасія Галабан, секр. 36-го від. ОДВУ.

ТРОЙ, Н. Й.

На інвалідів.

Дня 24 червня відбулося вінчання панни Анни Джинджиристівної з громад. Ярославом Гацманом. Анна Джинджириста є дочкою примірних і відомих у нашій місцевости громадян Теклі і Григорія Джинджиристих. Батько її є також довголітним секретарем від. 191 У. Н. Союза. Підчас весільної забави присутні гості не забули про Рідний Край та перевели між собою збірку на інвалідів, яка принесла $9. Ті гроші переслано через Обєднання на призначену ціль. Жертву зложили такі громадяни: Анна Гацман, Я. Гацман, Г. Джинджиристий, о. К. Кубило, Н. Ониськів, А. Мазурик, П. Мнента, М. Юзенків, усі по $1, а Я. Джинджиристий і Павло Бойко по 50 центів.

Гість.

RADIO.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Постійна Українська Радіова Програма.

Подаємо до відома українського громадянства Ню Йорку й околиці, що починаючи від понеділка, дня 23-го липня, буде передаватися зі стації WHOM постійна українська комерційна програма. Ця стація вже відома Українцям, бо з неї довший час передавав свою програму громадянин Задорецький. Нова програма буде передаватись **кожного дня від 2.30 до 3.00 години пополудні.** Програму проваджує і проголошує по англійськи і по українськи пані Олена Добуш.

Як число українського населення Ню Йорку й околиці так теж і число українських бизнесменів зовсім виправдує існування постійної, щоденної програми. Стація оперує на 1450 кільосайклів, а міститься під числом 29 Вест 57-ма вулиця в Ню Йорку.

Треба сподіватися, що українські бизнесмени й українське громадянство зрозуміють вагу нового підприємства і у відповідний спосіб допоможуть його розвоєви.

За інформаціями щодо оголошень треба звертатись на адресу стації: „Голос України", 29 Вест 57 вулиця, Ню Йорк Сіти, або на адресу:

Mrs. Helen B. Dobush,
203 Academy St.,
Jersey City, N. J.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член від. 121 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі мені стали великою поміччю у моїм каліцтві. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращих успіхів. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Яків Боднар,
Ром, Н. Й.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (79).

Та ніч проминула щасливо для дівчини. Тарзан прослідкував її шлях і біля головного штабу вбив одного офіцира й одягся в його одежу. В тім уніформі він дібрався до штабу, де був Карзеноф саме тоді, як він приставав зі своєю любовю до дівчини. Тарзан несподівано зявився в дверях.

„Тобі чого тут треба й хто ти?" — закричав з гнівом Карзеноф. „Ось зараз довідаєшся!" — відповів Тарзан, нападаючи на нього. Карзеноф схопив за револьвер, але Тарзан вмить був біля нього. Не встиг офіцир витягти револьвера з кобури, як залізні пальці Тарзана вп'ялилися в його руку.

За хвилину револьвер Карзенофа летів крізь вікно, а дівчина стояла осторонь переляканою й незрозуміло дивилася на те, що сталося. „Ти Іван Карзеноф?" — запитав Тарзан. „А це на що тобі?" — відповів запитом офіцир. „Я, Тарзан з малп, прийшов відомстити тобі!" — грізно викрикнув Тарзан.

Дівчина, вчувши це імя, стояла нерішучо. Вона не знала, що робити: чи помагати її напасникови Карзенофу вирватися з рук Тарзана, чи не втручатися в боротьбу. Нарешті вона рішила, що треба боронити червового офіцира. Адже це був її службовий обовязок. Ольга хватила за свій револьвер.